

Ärende: VN/7906/2022

Loviisan ydinvoimalaitoksen käyttöluupahakemukset

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Natur och Miljö tackar för möjligheten att ge ett utlåtande om Fortums ansökan om förlängt drifttillstånd för kärnkraftverket i Lovisa.

Kärnkraftsreaktorerna i Lovisa var ursprungligen avsedda att användas i högst 50 års tid. Enligt den ursprungliga planen skulle driften av reaktorerna stoppas åren 2027 och 2030. Fortums ansökan går alltså ut på att på konstgjord väg förlänga livstiden för de sovjetiska VVER-kärnreaktorerna med 23 respektive 20 år till och med 2050.

Fortums ansökan om förlängt drifttillstånd höjer risken för olyckor vid kärnkraftverket. En kärnkraftsolycka med tillhörande radioaktivt läckage vore förödande för den finländska floran och faunan.

Enligt OECD och Internationella atomenergiorganet IAEA är den genomsnittliga livslängden för kärnkraftsreaktorer från 1970-talet cirka 40 år. De VVER-reaktorer som finns i Lovisa är inte lämpade för 70 års drift.

Det oberoende tyska forskningsinstitutet Öko-Institut har i flera rapporter varnat för riskerna med att förlänga driften av uttjänta kärnkraftsreaktorer. Av samma anledning har många EU-länder gått in för att avveckla kärnkraftsreaktorer som har nått slutet av sin livscykel.

Enligt Öko-Institutet är det riskabelt att nonchalera ursprungliga livscykelanalyser och bortse från det faktum att kärnkraftsreaktorernas strukturer, komponenter och system har en begränsad livstid. Det finns också gränser för hur många komponenter och delar som kan bytas ut mot ny teknik

liksom risker som är förbundna med en sådan drift som bygger på kombinationen av gammal och ny teknik.

Fortums ansökan att förlänga livslängden för slutförvaringsanläggningen för låg- och medelaktivt kärnavfall till 2090 väcker frågor om den verksamhet som enligt Fortum ska ske på kärnkraftsområdet 2050-2090.

Fortums ansökan förbiser likaså de säkerhetspolitiska risker som har fått ny aktualitet efter Rysslands anfallskrig i Ukraina. Den kritiska situationen vid kärnkraftverket i Zaporizjzja i Ukraina illustrerar med önskvärd tydlighet att inga kärnkraftverk står säkra i samband med en väpnad konflikt. Risken för radioaktiva läckage i dylika situationer är reell.

Genom att forcera fram en riskfylld förlängning av livstiden för kärnkraftsreaktorerna i Lovisa binder Fortum upp resurser och nödvändiga investeringar som skulle kunna användas för utbyggnaden av förnybar energi. Planerna på att ge konstgjord andning till ett uttjänt och förlegat kärnkraftverk riskerar att förhala den energiomställning som behövs för att motverka klimatförändringen.

Ur ett lönsamhetsperspektiv vore det också bättre att satsa på förnybar energi i stället för kärnkraft. Enligt Internationella energirådets kalkyler i rapporten *Projected costs of generating electricity* är det lönsammare att investera i solenergi och vindkraft till havs än kärnkraft på den europeiska energimarknaden.

Med vänlig hälsning,

Camilla Sederholm

Verksamhetsledare

Natur och Miljö

Sederholm Camilla
Natur och Miljö r.f

